

teeDeet Tábor 2008

V polovině srpna se sešlo 14 odvážných dívek a chlapců na chatě Morganě, aby zde prožili první TeeDeet tábor. O program a organizační zajištění se podělilo 9 vedoucích. Přestože Pražská organizace Pionýra pořádá pod hlavičkou TeeDeet akce pro kategorii 15+ již vlastně dva roky, málokdo z účastníků i organizátorů si dovedl představit jak tábor bude vlastně vypadat.

Při plánování programu jsme si vytyčili nějaké cíle, sestavili řadu zážitkových her a aktivit, ale především stanovili téma celé akce. Tím se stala otázka „kdo jsem?“, jež směřovala veškerou činnost k poznání sebe sama i lidí kolem. Účastníci tábora tak objevovali sebe jako obyvatele planety, sebe jako Čecha, sebe jako muže či ženu, sebe jako pionýra, až nakonec zkoumali to své nejvnitřnější já. A myslím si, že každý účastník tábora si nakonec o sobě i o druhých odnesl opravdu celou řadu poznatků.

Tábor vyvrcholil dvěma náročnými aktivitami.

První byla noční „nukleární válka“, při které se účastníci snažili přežít ve světě zamořeném neznámou biologickou nákazou. Některé prvky hry nám sice nevyšly úplně podle představ, nicméně účastníci projevili slušnou odvahu, zvláště při odebírání tělních tekutin a jejich následném chemickém rozboru. Druhou byla v závěru tábora nesnadná „cesta za babičkou“. Legendu nám obstaral známý vtip o tom, jak jde slepý a jednooký za babičkou... Také naši TeeDeeti vyrazili ve dvojicích spojení gumou na trasu plnou základních úkolů. Největší překážkou ovšem bylo počasí, protože závěr tábora nám propřel. Na táboře byly i další činnosti jako například Matračkiáda, Scrabble, Lanové aktivity, Malování na plátno, Sobolí šlacha, Sádrové masky... Účastníci tábora odjížděli velice spokojeni a my organizátoři máme rok na to, abychom připravili druhý, ještě lepší TeeDeet tábor.

text: Ráma, foto: David Urban

S chutí do toho...

To bylo radosti na Starém bělidle, když byla první Mozaika vytištěna a putovala ke čtenářům. Euforie trochu opadla, když mi došlo, že je to jen začátek a přede mnou je další číslo a pak další a další. Nu co, s chutí do toho, půl je hotovo. Všude možné jsme se snažili sbírat ohlasy, zjistit, co se lidem líbí, co by chtěli změnit. Snad to bude trochu znát už v tomto čísle. Samozřejmě se různí lidé často neshodnou, takže co jeden chválil, druhý pohanil. Na některých připomínkách ale panovala shoda až nebývalá, takže je určitě nenecháme upadnout v zapomnění.

V minulém úvodníku jsem sliboval, že se pokusíme 20 stran, na které Mozaika zhubla (dříve měla 28), využít co nejlépe. Věděl jsem, proč o tom mluvím. Hned v tomto čísle jsme měli trochu potíž vměstnat do Mozaiky všechny podklady a tak se stránkami hýbalo sem tam, něco se zkrátilo, něco nechalo na příště. Ukázalo se tak, že i když se s plánem stránek dá hýbat, je důležité ho mít. A protože příspěvků ze sdružení pomalu přibývá, za což děkujeme, rád bych všechny příspěvatelé poprosil: Chcete-li poslat rozsáhlejší příspěvek, třeba celostránkovou reportáž, budeme moc rádi - potřebujeme o tom ale vědět s předstihem (uzávěrka každého čísla je v osmém dni předchozího měsíce, plán stránek musí být hotový ještě dříve), abychom pro ni vyhradili prostor.

Je škoda krátit nebo odkládat kvalitní aktuální příspěvky.

Stejně jako v předchozím čísle stále platí, že nás zajímá, jestli se vám nová Mozaika líbí a je užitečná - nebo jak by měla vypadat, aby taková byla. Takže pište a vyjádřete se. Bez vás to nepůjde...

Jakub

Výzva

Hledáme organizátora republikového finále Pionýrského Sedmikvítku v roce 2009 - oblast divadlo. Toto finále by se mělo konat na podzim roku 2009. Pro případné informace pište na Ústředí Pionýra nebo na adresu george@jmpionyr.cz.

Kalendárium 2008 - 10

nabídkový plán akcí a soutěží

Listopad 2008			
21.-23. 11.	Pionýrský Sedmikvítek - folklórní tance	Přibyslav	KOP kraje Vysočina
22. 11.	Pionýrský Sedmikvítek - ProRock	Praha	POP
Prosinec 2008			
13.-14. 12.	Pionýrský Sedmikvítek - Clona	Děčín	96. PS Veselí medvědi 69. PS Netopýr
Leden 2009			
16.-18. 1.	Pionýrský Sedmikvítek - Výtvarná a rukodělná činnost	Kopřivnice	PS Obránců míru Kopřivnice
23.-25. 1.	Pionýrský Sedmikvítek - Hudba	Č. Budějovice	Jihočeská KOP
29. 1.-1. 2.	Pionýrský Sedmikvítek - Dětská Porta	Praha	96. PS Veselí Medvědi
30. 1.-1. 2.	Ledová Praha	Praha	Pionýr a Nadace Dětem 3. tisíciletí
31. 1.	Koncert Děti dětem	Praha	Pionýr a Nadace Dětem 3. tisíciletí
Květen 2009			
22.-24. 5.	Republikové setkání pionýrských oddílů	Střední Čechy	Středočeská KOP
Červen 2009			
4.-7. 6.	Bambiriáda	celá republika	ČRDM

Další významné republikové akce průběžně doplňujeme.

Rádi otiskneme i regionální a místní akce, o jejichž zařazení projeví organizátoři zájem.

Mozaika Pionýra - vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 8. 9. 2008. Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o sdružení Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz.

Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů .doc nebo .rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk 300 dpi. **Odpovědný redaktor:** Jakub Kořínek (Jakub). **Redakční rada:** Mgr. Martin Bělohávek (Martin), Mgr. Karel Krtečka (Krték), Miroslav Jalovecký (Mírek), Jiří Let (Letík), Ing. Lee Louda (Lee), Vlastislav Toman (Hadži). **Ilustrace:** Jiří Filípek, Vladimír Pergler, Jaroslav Dostál, Dalibor Vlach, Vladimír Švec, Miroslav Vostrý. **Grafická úprava:** Kafka Design. **Tisk:** BOFTISK Nymburk. **Distribuce:** Complete Mail s.r.o. V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

Obsah čísla

2

1	Z TeeDeet tábora
2	TeeDeet tábor
4	Záříjová Česká rada Pionýra; Z ČRDM
5	rozhovor
6	Letní táborová škola Kamenec
7	Francouzi v Rokycanech
8	Historie skautingu
9	Táborový koutek
10-11	Tržiště nápadů a zkušeností; Robin a Páťa
12-13	Sami o sobě
13	Pionýr a Junák - historie
14-15	Corporate Identity
16	Kvíz - příběhy českých králů
17	Kaleidoskop
18-19	Hra pro oddíly - Poselstvo krále Jiřího
20	IKS - Strážci času

foto na titulu: David Urban

Záříjová Česká rada Pionýra

jednala ve dnech 6. a 7. 9. v Čimelicích. A bylo opravdu veselo, protože kromě členů ČRP, mezi nimiž přibyla spousta mladých tváří, se tu sešli frekventanti LTŠ Kamenec (viz reportáž na straně 6) a konečně zde získali kvalifikaci. Kromě toho byli ale oživením celého víkendu. Jednání začalo v sobotu ráno procedurálními otázkami, rychle se ale přeneslo k věcem zajímavějším - ke způsobu hlasování per rollam (e-mailem nebo telefonem) a jeho archivace, informacím o změně správce nemovitostí Pionýra, jímž se nově stal Roman Martinek, či shrnutí výsledku Českého dne proti rakovině, o kterém jsme psali v minulém čísle. Zhodnoceny byly i další aktivity sdružení, jako kampaň Opravdu dobrý tábor a projekt Partáci, který se letos zdárně rozběhl. Debatovalo se ale i o aktivitách chystaných do budoucna, jako ocenění „Pionýr roku“, dlouhodobá hra oddílů „Poselstvo krále Jiřího“ nebo možné výstavy o Pionýru v různých městech. Důležitou změnu v plánech do budoucna přinesla rozprava o mezinárodním táboře, který byl původně plánován na léto 2009. Vzhledem k stavu přípravy a souběhu s Republikovým setkáním pionýrských oddílů bylo jeho konání přesunuto na rok 2010. Zazněla i informace o uvažovaném personálním auditu na Ústředí Pionýra, který by mohl odhalit nedostatky v efektivitě práce. Sobotní večer patřil jednání sekcí, jež se u některých protáhlo až do pozdních nočních hodin. Vzhledem k odpovídajícímu občerstvení pečeným masem a případně pěnivým mokem to však bylo jednání celkem příjemné. Sekce se zabývaly několika společnými tématy. Prvním byl plán práce (zde měla třeba IT sekce náskok). Druhým společným tématem bylo rozdělení práce sekcí celkově - tedy garance různých oblastí činnosti, zkrátka kdo má co na starost. Všechny sekce se také měly zabývat podnětem ke vztahům ve sdružení, jež se zdají být místy vyostřené více než je zdravo. Na příští ČRP by k tomuto tématu měla proběhnout debata. Nezbyvá než doufat, že příspěvky do ní (nejen ze sekcí) budou v duchu věcné snahy o pojmenování a vyřešení problému.

Jakub

Prázdniny v roce 2008/2009

Podzimní prázdniny připadnou na pondělí 27. 10. a středu 29. 10. 2008. Vánoční prázdniny budou zahájeny v pondělí 22. 12. 2008 a skončí v pátek 2. 1. 2009. Jednodenní pololetní prázdniny připadnou na pátek 30. 1. 2009. Jarní prázdniny v délce jednoho týdne jsou podle sídla školy stanoveny takto:

Termíny a okresy, obvody hl. města Prahy

2. 2. - 8. 2. 2009

Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Písek, Náchod, Bruntál

9. 2. - 15. 2. 2009

Mladá Boleslav, Příbram, Tábor, Prachovice, Strakonice, Ústí nad Labem, Chomutov, Most, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Olomouc, Šumperk, Opava, Jeseník

16. 2. - 22. 2. 2009

Benešov, Beroun, Rokycany, České Budějovice, Český Krumlov, Klatovy, Trutnov, Pardubice, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Ostrava-město, Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily

23. 2. - 1. 3. 2009

Praha 1 až 5, Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo, Domažlice, Tachov, Louny, Prostějov, Karviná

2. 3. - 8. 3. 2009

Praha 6 až 10, Cheb, Karlovy Vary, Sokolov, Nymburk, Jindřichův Hradec, Litoměřice, Děčín, Písek, Frýdek-Místek

9. 3. - 15. 3. 2009

Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín, Praha-východ, Praha-západ, Mělník, Rakovník, Plzeň-město, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Hradec Králové, Teplice, Nový Jičín

Velikonoční prázdniny připadnou na čtvrtek 9. 4. a pátek 10. 4. 2009.

Hlavní prázdniny budou trvat od středy 1. 7. 2009 do pondělí 31. 8. 2009.

Nabídka vzdělávacích akcí PVC (výběr)

Hlavní vedoucí dětských táborů

7. - 8. 11. Středočeské PVC (Mladá Boleslav)

Kvalifikace instruktora a OV

31. 10. - 2. 11. Zlínské PVC; základna v Rajnochovicích

(Do nabídky jsou zahrnuty pouze akce, u kterých je v plánu práce PVC uveden termín konání.)

Nabídkové semináře Pražského PVC

21. 10. Silné a slabé stránky pionýrské skupiny

18. 11. Papiromanie

Kurs instruktorů „Vaikis“ - PVC Královéhradecké KOP

17. - 19. 10. TZ Suchý důl

21. - 23. 11. klubovna Jaroměř

Aktivity ČRDM v tomto školním roce

Plány České rady dětí a mládeže pro tento školní rok představil v srpnu její předseda Aleš Sedláček. Vysvětlil smysl projektu „Devatero rad ČRDM pro rodiče při výběru mimoškolních aktivit“ a zdůraznil důležitost spolupráce rodičů s vedoucími jejich dětí. Všeobecně je známo, jak je pro každé dítě

důležitá dobrá parta zejména v době dospívání, konstatoval Sedláček. Připomenul v této souvislosti i naši pionýrskou kampaň Opravdu dobrý tábor a ocenil dlouhodobý dopad Bambiriád, při nichž se daří i upevňovat kontakty s představiteli měst a obcí. O projektu prevence sexuálního násilí na akcích dětských sdružení „Nás se to týká“ informoval Mgr. Jiří Zajíc. I když podle jeho slov k takovým událostem ve sdruženích ČRDM dochází výjimečně, každý takový případ vrhá temný stín na všechna sdružení a dobrovolníky, kteří v nich obětavě pracují se stovkami tisíc dětí. (Více informací v předchozím čísle Mozaiky.)

Cílem další kampaně „Evropa mladými očima“ je poskytnout podporu pro tradiční i speciální akce organizací dětí a mládeže či s dětmi a mládeží pracujících, škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Projekty se musí vztahovat k Evropské unii a evropské soudržnosti. Vyhlášovatelem kampaně je spolu s ČRDM Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Národní institut dětí a mládeže a Sdružení pracovníků Domů dětí a mládeže. ČRDM se od letošního dubna zabývá přípravou programových, organizačních a informačních prvků českého předsednictví v oblasti mládeže a je pověřena přípravou v tomto ohledu stěžejní akce, tzv. Youth Eventu v červnu 2009. Akcím, zahrnutým do této kampaně, MŠMT poskytuje záštitu i finanční a mediální podporu. První etapa k podání projektů do této kampaně a žádostí o dotace skončila 15. 8., do druhé je třeba přihlásit projekty sdružení a jejich organizačních článků do 15. 11., informoval novináře Bc. Tomáš Kubík z MŠMT.

Krt

Jak na alergie

MUDr. Blanka Haindlová je odbornice na alergie a v současné době se také chystá vstoupit do politiky - kandiduje do Senátu Parlamentu ČR (za ČSSD). V našem krátkém rozhovoru jsme se ale zaměřili na její lékařskou specializaci - tedy dětské alergie, se kterými se v praxi setkáváme poměrně běžně, obzvláště na jaře a v létě. Teď, když máme ještě v živé paměti proběhlé tábory, je toto téma velmi aktuální, proto jsme jí položili několik praktických otázek.

Patříte k předním českým dětským alergoložkám. S různými dětskými alergiemi se musejí často potýkat i vedoucí pionýrských oddílů a táborů. Je pravda, že alergií stále přibývá? Co je příčinou?

Ano, alergií stále přibývá, hlavně v důsledku neustálého zhoršování životního prostředí. Alergeny (např. pylové zrna, které nasedne na zplodiny výfukových plynů) se stávají stále agresivnějšími.

Co se proti tomu dá dělat?

Doporučuji změnit volnočasové aktivity dětí od pobytu v interiérech (počítačové hry) ke sportu ve volné přírodě. Obecně samozřejmě bojovat proti znečišťování ovzduší, chránit zeleň. Nedovolit vykácení stromů na úkor nových zástaveb.

Vratme se k práci vedoucích s dětmi v jejich volném čase. Mají se obávat přijmout alergické dítě do svého oddílu nebo na tábor?

Alergické dítě není problémem, pakliže je dobře léčeno a dopředu zná svá omezení.

Existují alergie, pro něž by bylo nutné děti do pionýrské činnosti vůbec nepřijímat?

Nebezpečná alergie, která ohrožuje dítě i na životě, je na vosí a včelí jed a potravinová alergie. Nejčastěji ryby, ořechy, mák, sezam.

Z praxe víme, že někteří rodiče, ve snaze umožnit dětem členství v nějaké dobré partě, alergii (nebo jiné neduhy) svého potomka vedoucím prostě zamlčí a přijde se na to třeba až uprostřed tábora. Co má v takovém případě vedoucí dělat? Kdo nese právní odpovědnost při větším poškození zdraví dítěte?

Právní odpovědnost nese ten, kdo dítě převzal do své péče. Samozřejmě záměrné zatajení nemoci dítěte ze strany rodičů je také trestné. V případě, že už taková situace nastala, doporučuji kontaktovat rodiče, kteří by měli informovat o případném nebezpečí a léčbě.

Ve volebním obvodu Praha 1 kandidujete do Senátu. Na co jste alergická v současném politickém životě naší země?

Alergická jsem na spoustu věcí: Na změny ve zdravotnictví, na špatnou dopravní situaci v Praze, na neustálé zastavování zbytku volných zelených ploch v centru Prahy.

Byla jste v dětství členkou nějaké dobré dětské party, oddílu, kroužku? Na co nejvíc z těch dob vzpomínáte?

Vždy jsem se ráda starala o mladší děti a organizovala pro ně zábavné programy (ochotnické divadlo, sportovní

hry). Na základní škole jsem chodila do kroužku mladých přírodovědců. Vždy jsem samozřejmě působila jako dobrovolná zdravotnice.

ptal se Krt

MUDr. Blanka Haindlová
Alergoložka, studovala na Fakultě dětského lékařství UK.
20 let aktivně pracuje ve sdružení na pomoc chronicky nemocným dětem.
Je vdaná, má dceru.
Kandiduje do Senátu za ČSSD ve volebním obvodu 27, Praha 1.

Tiká v každé rodině a ještě jednou díky všem sběračům za Pionýr

Akce známá především jako Květinový den, má letos podzimní pokračování. Koncem září a polovinou října proběhne

akce „Každý svého zdraví strůjcem“ - akce členěná do tří oddílů: **Výstava** kreseb M. Bartáka, Vl. Jiráňka a J. Slívy se zdravotní tematikou, **Vyšetřovna**, což

bude místo poradenské a s vyšetřením kapacity plic, cholesterolu apod. a **Hrátek** (pro děti).

Pro pionýry to může být zajímavé i proto, že v oficiálním bloku se bude krátce děkovat sběračům - výběřčím za kytičky! Akce se bude konat: v Ostravě a Kroměříži v době, kdy Mozaika přichází ke čtenářům, Vysokém Mýtě - 6.- 7. 10., Praze - 9.- 11. 10., Písku - 13.- 14. 10., Rokycanech - 15.- 16. 10. a Ústí nad Labem - 17.- 18. 10. Srdečně zve Liga proti rakovině!

František

Letní táborová škola Kamenec

27 účastníků, 26 získaných kvalifikací

První část letošní „LTšky“ se konala 20. - 30. srpna na táborové základně v Kamenci v Orlických horách. Od momentu, kdy jsme se od nás z oddílu přihlásili, jsem se těšil. Jak se ale akce blížila, tak nějak jsem začínal mít strach - přece jen slovo „škola“ hovoří samo za sebe. Přemohl jsem ale všechno, co ze mě chtělo zůstat doma, a vyrazil jsem.

Kamenec je od Ostravy krapet daleko, ale dorazili jsme, jak jsme slíbili. Po příjezdu se nás ujal Stuchla - „Odložte si batohy a přijďte za mnou, dám vám nějakou práci“. Ostatní už dělali. Každý se nějak podílel na oživení základny. Pak přišel oběd a zjištění, že tady to bez obou dílů

ěsusu prostě nepůjde. Odpoledne jsme potom hráli seznamovací i jiné hry, které měly otestovat naši fyzickou zdatnost. Už tehdy jsem slovo škola vypustil z paměti. Později jsme byli rozděleni do družstev, ve kterých jsme mezi sebou měli soupeřit. Jména byla kvalitní, poetická - Šmudlinky, Tvrď Játro a Pomeranče v akci - a obsazení bylo... dostatečně promíchané, aby nás připravilo o veškerou nesmělost. Slovo „škola“ se mi vrátilo do hlavy, když jsme se začali prvně učit - o bezpečnosti. Točili jsme se ve čtyřech skupinách po zdejších čtyřech vedoucích - Stuchla (Jirka), Čtvrťá (Honza), Yaatro (Jarda) a Atlet (Marek) z nichž každý nám pověděl něco z oblasti bezpečnosti - od práce s nástroji přes koupání po noční hry. LTška pak pokračovala podle programu naplánovaného tak, abychom nebyli úplně zdeptaní z učení a taky něco zažili. K tomu sloužily například odpolední bloky - přežití pod vedením Atlety, střelba s Yaatrem, topografie a orientace se Čtvrťou. U Máry jsme si trochu zaposilovali, ukázali si základy sebeobrany, probrali KPZ a podobně. Yaatro nás hlavně poučil o bezpečnosti při střelbě. A Čtvrťá nás zaslavil do práce s busolou, azimuty, pochodovou osou a do fungování systému GPS... V teamech jsme prováděli i jiné

nepravosti - od přípravy „divadla“ k závěrečnému ohni, výroby žebříku a jehlanu ke hrám, až po mezioddílové hry. Za většinu činností jsme dostávali body, které se sčítaly do mezioddílového soupeření. Hlavně ale šlo o to, abychom se naučili hrát i nějaké nové hry a dozvěděli se, s jakými dětmi můžeme hrát jaké hry a v čem jsou pro ně prospěšné. Krom her se konalo pár závodů - rychlostní závod (krátká trasa na rychlost), Finská stezka (běh středně těžkým - těžkým terénem), Hoganův závod (ve dvojicích, pozadu) a Orličan (orientační běh), které měly hlavně zjistit naši fyzickou zdatnost a ukázat schopnost orientace v terénu a různé možnosti závodů. Jednu krásnou noc, se těsně po večerce neslo táborem „Poplááááá! Praskla přehrada, blíží se přívalová vlna! Všichni nastupte! Poplááááá!“ Dozvěděli jsme se, že, je-li nám život milý, musíme si

do dvaceti minut sbalit věci na dva dny - pro případ přesunu na záložní základnu. Pak jsme spali klidně až do časného rána, kdy nás probudila obdobná zpráva, tentokrát jsme ale již odcházeli a měli jsme na to deset minut. Jak bylo slíbeno, přesunuli jsme se na záložní základnu, která sestávala z pár děr v zemi a asi dvou zakopaných zásobovacích přístřešků - na nás bylo ubytovat se a sehnat si jídlo. Na oběd byl vlastnoručně zabíjý, stáhnutý a vyvrhnutý králík. Zkusili jsme si taky Setonův hrnec (pokrm zakopaný v díře spolu se žhavými kameny a vodou).

Jediné, co jsme si nezkusili, bylo v našich přístřešcích přespat - celý den bylo totiž škaredě a druhý den nás čekala přednáška a praktické zkoušky ze zdravotvědy (první pomoc) - bylo žádoucí, abychom celou dobu vnímali.

Dalším překvapením byli vedoucí zranění padlým stromem - 4 zranění, 26 lidí, kteří je zachraňovali. Obstáli jsme, řekl bych, celkem v pořádku.

Jednou v noci dokonce vzplál jeden ze stanů v bezpečné vzdálenosti od ostatních a my jsme jej měli za úkol uhasit. Poslední taškařice byla s „bandou opilců“ dobývajících se do tábora. Byli zahnáni, po čemž jsme zjistili, že jsou dlouholetí přátelé Kamence a šlo o další cvičení. Musím Fantastické čtyřce uznat, že jsem tušil podraz jen jednou z těchto cvičení, když teda neberu zvěsti o protřhlé přehradě, protože přehrada v kopcích... Po všech útrapách přišly závěrečné ústní zkoušky, pojmenované námi jako „maturita“. Všichni jsme, někteří s nemalými obtížemi, prošli. Celé odpoledne jsme se trápili čekáním, až na nás přijde řada. Večer pak přišel táborák a nacvičená divadla. Konec první části přišel další ráno - „Skupina, která odjíždí v 7:56 ze Zdobnice at' je co nejdřív sbalená a 7:15 snídaně, 7:30 odjezd.“ Všechno jsme stihli, zamávali kamarádům a opustili místo, kde jsme se učili nejen být dobrými instruktory, ale rovněž našli nové přátele, zažili spoustu neskutečných věcí a hlavně překonali sami sebe. Nášivka a, s trochou štěstí, to kulaté razítko jsou jen třešňi na dortu užasných zážitků, které jsme v Kamenci prožili.

text: Dominik Zelina, foto: Jiří Stuchlík

Francouzi v Rokycanech

Loni odjela skupina českých dětí z rokycanského pionýrského oddílu Divoká Orlice na výměnný tábor do francouzského města Lanester. Letos se role vyměnily a skupina francouzských dětí přijela do Čech a strávila zde skoro dva týdny v Rokycanech i v dalších částech České republiky. Snažili jsme se jim připravit co nejbohatší program, při němž by Francouzi poznali, jak trávíme léto u nás, a zároveň se co nejvíce naučili o naší vlasti.

V úterý 5. 8. zahraniční výprava - patnáct chlapců, čtyři dívky, tři vedoucí (ve Francii nazývaní „animátoři“) a řidič - dorazila do Rokycan, kde byla ubytována v budově gymnázia. Francouzským dětem se ubytování líbilo a hned vyzkoušely tělocvičnu. Poté jsme je odvedli na první český oběd. Některé druhy českých potravin je překvapily a některé, jako třeba houskové knedlíky a rohlíky, jim

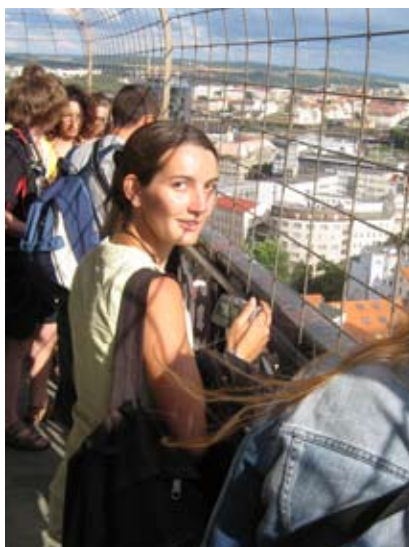
opravdu zachutnaly. Po jídle a úvodním seznamování jsme francouzské děti seznámili s řádem a rozvrhem celého jejich pobytu. Program byl pestrý a všichni se na následující dny těšili. Ve středu se Francouzi seznamovali s městem Rokycany a okolím. Zavítali také do vodního hamru Dobřív, kde si po prohlídce mohli někteří vykovat svůj vlastní hřebík. Odpoledne jsme se šli podívat do vojenského muzea, což zaujalo hlavně mužskou část výpravy. Odpoledne vyrazili Francouzi na koupaliště, několik z nich jsme však předtím zavezli na vyhlídkové lety, ze kterých byli nadšení.

Následující den jsme vzali celou francouzskou výpravu na zámek Kozel a na hrad Radyně, kde si z hradní věže prohlédli celé okolí, a ukázali jsme jim hlavně Plzeň, kam jsme měli namířeno v pátek. Z Radyně jsme pokračovali do Mirošova na ranč Jana Mudry, kde jsme jezdili na koních a zdrželi se až do večera. V pátek ráno nás na rokycanské radnici čekal pan starosta, který oficiálně uvítal francouzskou delegaci v Rokycanech a potažmo i v České republice. Poté jsme vyrazili na prohlídku Plzně a návštěvu pivovaru, kde mohli dospělí ochutnat nefiltrované pivo. Při procházce po městě nás přepadla bouřka, tak jsme se schovali v historickém podzemí a část zašla také do synagogy, která je třetí největší na světě. Pak jsme se všichni sešli

na plzeňském náměstí, které patří mezi nejrozsáhlejší u nás, a navštívili jsme katedrálu svatého Bartoloměje. Sobotu jsme věnovali návštěvě Koněpruských jeskyní a hradu Křivoklát. Krápníkové jeskyně se Francouzům líbily, jako by nic podobného předtím neviděli. Křivoklát byl také úchvatný, neboť právě tento den nabízel spousty atrakcí - parní vlak, sokolníky, výstavy fotek a pěvecká i divadelní vystoupení. Na závěr si děti zkusily středověká řemesla. Po návratu do Rokycan jsme ještě vyrazili na letiště, kde probíhal hudební festival a vyhlídkové lety. Celou neděli jsme pak strávili různými sporty.

V pondělí jsme se Francouzům rozhodli předvést splouvání řeky na kanoích. Urazili jsme 20 kilometrů po Berounce, sjeli jsme čtyři jezy a navštívili zříceninu hradu Krakov. Ačkoliv nám francouzské děti tvrdily, že mají s kanoemi zkušenosti, na vodě to tak nevypadalo. Přesto si z tohoto výletu všichni odnesli nové zážitky a zkušenosti.

Úterý jsme strávili v našem hlavním městě. Začali jsme obědem v zahradách Valdštejnského paláce a pak jsme se v doprovodu rokycanského senátora Seviziga vydali na prohlídku Senátu, po ní jsme vyšli zámecké schody na Pražský hrad, pokračovali na Hradčanské náměstí a dál zpět Nerudovou ulicí, přes Malostranské náměstí, Karlův most až na Staroměstské náměstí. Zde jsme akorát v 17 hodin stihli shlédnout odbíjení orloje. Po rozchodu jsme se vydali Celetnou ulicí k Pražské bráně a přes Náměstí Republiky

na Florenc, kde parkoval náš autobus. Do Rokycan na večeri jsme dorazili až po deváté hodině, unavení, ale plní zážitků.

Ve středu ráno jsme opustili Rokycany a vyrazili na náš tábor. Po příjezdu byly francouzské děti rozděleny do jednotlivých družin k českým dětem a zapojily se do programu. Družiny

představovaly rody, které mezi sebou zápolily v husitsko-křížáckých bitvách. Večer přijela skupina historického šermu Avalon, která kromě soubojů se středověkými zbraněmi předvedla v deset hodin večer i ohňovou show. Po ní na děti čekala další výzva - noční hra, při níž se táborníci v páru (jeden Čech a jeden Francouz) vydali přes les podle odrazek, které vedoucí připevnili na kmeny stromů. Naštěstí se žádná dvojice v temném lese neztratila.

Táborový program ve čtvrtek pokračoval dopoledne dvěma hrami (Kotel a Člunkový běh), odpoledne koupáním a utkáním ve štafetách. Po večeri byl pobyt francouzské výpravy na táboře slavnostně ukončen a byly předány drobné dárečky, poté se promítal film z našeho loňského pobytu v Lanesteru, večer uzavřela rozlučková diskotéka, na které se české i francouzské děti dosytnosti vyřádily. V pátek 15. 8. po snídani v devět hodin francouzská skupina opustila tábořiště v Plasích a poté i celou Českou republiku. Francouzi byli s pobytem spokojeni, za všechno děkovali a těšili se na další spolupráci. Au revoir, Français!

text a foto: Michal Mašek a Pavel Hubert

Skauti a rok 1907

Kořeny skautingu

Zejména na vzdělávacích akcích, kde jsem lektoroval, nezřídka padaly otázky - o skautingu, junácích... proto jsme připravili náš seriál. Je dobré vědět podstatné věci o našich partnerech. Zvláště, když skauting oslavil sto roků od svého vzniku. Proto se dnes ohlédneme opravdu daleko - zajímá nás rok 1907, kdy skauting zahajuje.

Mám za to, že když vyšla knížka „Skauting pro chlapce“, jen málokdo tušil, že se zrodil fenomén. Nicméně souvisí s tím otázkou, které jsem dostal na školení vedoucích oddílů:

Do jaké míry byla myšlenka skautingu ovlivněna vojenskou zkušeností jeho samotného zakladatele, britského generála?

Byla i nebyla. Nelze popřít fakt, že Robert Baden-Powell devět let před tím, nežli spatřila světlo světa jeho kniha „Skauting pro chlapce“, napsal „Příručku pro zvědy“, určenou čistě pro vojenské účely. Vojenské znalosti a dovednosti jako například stopování, plížení, průzkumnické techniky a další pak také zapracoval do koncepce výchovy chlapců v přírodě. Uplatnil zde hlavně a především svoje vlastní životní zkušenosti. Zásadně však odmítal, aby ve vznikajícím hnutí panovala absolutní vojenská disciplína. Měl zájem, aby osobnost dospívajících chlapců byla rozvíjena ve všech jejich pozitivních stránkách, byť kázní rozhodně neopovrhoval. Prostředkem k tomu měla proto být i „radostná a tvůrčí činnost v přírodě“. Jako voják, který uměl pracovat s mladými muži, směřoval po ukončení vojenské služby svoje nové civilní úsilí na výchovu dospívajících chlapců.

Jaká byla původní představa zakladatele skautingu o jeho organizačním uspořádání: mělo jít

o volné či přísně organizované hnutí či dokonce o novou, samostatnou organizaci?

Svou knihu „Skauting pro chlapce“, v níž konkrétně zformuloval svoje představy o skautské činnosti, nepsal s cílem vytvořit nějakou myšlenkovou koncepci hnutí či založit samostatnou organizaci. Domníval se totiž, že jeho nápady by mohly být užitečné pro činnost již existující mládežnické organizace, jako „Boys Brigade“ - Chlapecké brigády (Boys Brigade byla otevřeně polovojenským hnutím pro mladé muže, inspirovaným křesťanskými zásadami a čítajícím již 40 000 členů) a další organizace a hnutí. Svou knihou se však především snažil oslovit chlapce samotné. Právě z jejich strany byl ohlas na knihu obrovský. Autor totiž svoje představy a vlastní zkušenosti z výchovy mladých mužů dokázal nejen přetavit do pedagogického modelu, ale také jej formulovat do podoby srozumitelné všem. To, co po vydání knihy následovalo, byla především spontánní reakce těch, kterým byla určena.

Skauting přece nevznikal v nějakém „vzduchoprázdnu“, naprosto odděleně od života tehdejší britské společnosti. Do jaké míry jím byla myšlenka skautingu ovlivněna?

Jádrem myšlenky byly už zmíněné vojenské zkušenosti zakladatele skautingu. On sám jako voják věrně sloužil „králi a bohu“, zájmům tehdejšího britského impéria. Byl vlastencem.

Měl přesnou představu o tom, jakými muži by se skauti měli stát. Stejnou představu měl také o společnosti, již měli v nejlepším slova smyslu sloužit. Byl přesvědčen o tom, že vlast potřebuje muže, kteří by prosazovali její zájmy, a to jak uvnitř monarchie, tak i mimo ni - v tehdejších britských koloniích. Skauting se rodil v křesťanské monarchii. Tehdejší britská společnost byla silně konzervativní, i když ji začal ovlivňovat rodící se liberalismus. Skauting - i jako volné a nezávislé hnutí - nemohl vyvíjet činnost v nějakém „vzduchoprázdnu“, byť se od prvo počátku snažil hledat vlastní identitu v „univerzálních“ životních hodnotách, mezi něž patří například slušnost, morálka, schopnost a ochota pomáhat druhým, láska k bližním, úcta k rodičům a k dospělým autoritám atd.

Čím a kým byl ještě vznik skautingu inspirován?

Byli to ještě dva další muži a jedna kniha. Prvním byl Wiliam A. Smith, vedoucí britské organizace „Boys Brigade“ (Chlapecké brigáda). Druhým pak Ernest T. Seton. Právě on napsal knihu „Birch-bark Roll of the Woodcraft Indians“ (Svítek březové kůry), která byla s úspěchem vydána v USA. Seton byl zkušeným přírodovědcem a velkým znalcem fauny i flóry amerických lesů. Vytvořil pro mládež program činnosti inspirovaný zvyky lesních indiánů. Souhlasil s tím, aby britský generál použil části jeho knihy zabývajících se náměty na hry pro mládež.

Martin, foto převzato z www.skaut.cz

Táborový koutek – říjen

Do začátku ODT zbývá 192 dní. Do začátku letní činnosti zbývá 274 dní.

Tak je tu říjen a třebaš' to může znít podivně, přípravy na letní činnost by měly být zahájeny také! Je pravý čas ujasnit si celkové představy: Tradiční, stanový tábor? Puták? A k tomu ještě příměšťák? Nebo zkusíme mezinárodní?

Už teď je také dobré začít plánovat - hledat zaměření, legendu CETEH, vymýšlet trasy, pracovat na zabezpečení tábora, zvážit zapojení do projektu Partáci...

u boty. Zastavil se, opřel si nohu o kámen, aby si botu zavázal. Kámen uhnul. Táborníček klidně zavelel: „Podrž!“ a botu si zavázal. Při ukončení zkoušky nadšeně vykládal, jak ten kámen uhýbal, ale na příkaz, že podržel.

(Pochopitelně: Byl to jeden z vedoucích, který u cesty, co by kontrola, ležel. Ale hlavně bylo, že vydržel.)

Miloš

Určitě je na místě:

- Rozvrhnout si, jakým způsobem budeme svoji letní činnost zviditelňovat během celého roku. Chopit se můžete celé řady možností (např. prezentace v rozhlasu, místním tisku, akce pro veřejnost atd.).
- Určit odpovědné osoby - nejlépe patrony, když ještě ne rovnou vedoucí, jednotlivých aktivit - ti si totiž potom sledují již (na skupinách zpravidla) tradiční skupinové kalendáře přípravy.
- Umístit na přihlášku i další materiály značku ODT.

Živý kámen

Jednou z táborových zkoušek pro malé děti je stezka odvahy. Děti jdou po určené trase, většinou po lesní cestě. V Kamenci je to tak, že jdou k cíli, který tvoří svítící lampa. U té se otočí a vracejí se zpět.

Zásadně se nesmí vylekat a strašit. Cílem je, aby poznaly, že i v noci je příroda krásná a zároveň tajemná, a že se není čeho bát. Vedoucí se v určitých vzdálenostech rozestaví podél cesty, nebo si lehnu do příkopu a sledují děti, aby se jim náhodně nic nestalo. Jednou v červenci šel první oddíl malých sedmiletých dětí na stezku odvahy. Vše probíhalo v poklidu až na jednoho kloučka. Ten šel, zastavoval se a volal: „Já tě vidím“ a šel dál. Jedna holčička se u lampy obrátila na zpáteční cestu a dala se do klusu. Do rytmu kroků si prozpěvovala: „Já se z toho poseru, já se z toho poseru.“

Korunu všemu dal malý kluk, kterému se cestou rozvázala tkanice

© 2008 J. Dostál

Opravdu dobrý tábor

Partáci

Při povídání o kampani Opravdu dobrý tábor nemůžeme zapomenout na související projekty. V letošním roce to byly projekty Návštěvník a Partáci. O Návštěvníkovi, který spočíval v plnohodnotném zapojení zahraničního vedoucího do táborové činnosti, si povíme v některém z příštích pokračování. Tentokrát si blíže představíme Partáky, což je v podstatě integrační projekt, jak se dnes moderně říká. Spočívá v zapojení dětí ze zařízení institucionální výchovy (dětské domovy a podobně) do letních táborů. S tím má již několik pionýrských skupin bohaté zkušenosti. Spolupracují často s dětskými domovy poblíž jejich tábora a pomáhají jim o prázdninách s programem pro děti, jež přes veškerou péči v domovech ocení narušení běžného stereotypu. Tento typ spolupráce je jistě prospěšný, má ale jednu slabinu - když z dětského domova přijede na tábor třeba 20 dětí, snadno vytvoří podskupinu, což jejich integraci a sblížení s vrstevníky z rodin neprospívá. Vznikla proto myšlenka tyto děti

mezi tábory více rozvrstvit, aby měly potřebu navazovat kontakty a tím pádem se i sociálně rozvíjet. A z ní se zrodil projekt Partáci, do kterého je možné se přihlásit při vkládání tábora do databáze ODT. Ten umožňuje na jeden tábor přijmout 2-4 děti z „děčáků“. Jeho součástí bylo i školení pro alespoň jednoho vedoucího z každého přihlášeného tábora, jehož smyslem je především odbourání obav a předsudků.

A nakonec to hlavní - jak se to vlastně všechno povedlo? První ročník samozřejmě neběžel od začátku do konce dokonale, ještě se máme co učit. I přesto 54 partáků vyrazilo za prázdninovým dobrodružstvím a novými kamarády na 13 letních pionýrských táborů. Určitě ale dokážeme dětem z dětských domovů pomoci ještě víc, zvažte proto při přípravě příštího tábora, jestli i vy nechcete hostit pár partáků.

V příštím čísle Mozaiky najdete zkušenosti a zážitky z praxe - od pořadatelů táborů i od zúčastněných dětí.

Jakub

Retro pohledy do naší minulosti

Nevím, zda jste začátkem září viděli pořad Retro veřejnoprávní televize „o pionýrských táborech“ v dobách minulého režimu*. Takových ohlédnutí už byla v Retru celá řada a ani toto nevybočilo z řady. Kdy přijdou na řadu pionýři, bylo jen otázkou času.

Pro generace, kterým bylo koncem roku 1990 tak asi deset i méně let, nebo se narodily později, má Retro ukázat, jaká ta minulá doba byla. Jde ovšem o úhel pohledu - a ten je dán dneškem. Však se marně neříká, že každá doba má své historiky.

Nebudu vám podrobně líčit, co v televizi bylo. Jen mě mrzí, že tu byla zkrslena práce mnoha někdejších pionýrských oddílových i skupinových vedoucích, kteří věnovali svůj volný čas i dovolené dětem, a jejichž celoroční práce končila letním táborem. Ani Retro se totiž nevyhnulo dávnému omylu, když od sebe neoddělilo tyto opravdu pionýrské tábory od „eróháčkových“ (ROH), čili pořádaných odborovými organizacemi podniků.

Je opravdu velmi důležité seznámit se pravdivě s tím, jak to bylo v minulosti, ať šlo o věci a skutky dobré či špatné. Vždyť kolik je v našich řadách vedoucích, kteří onu dobu sami nezažili. Nebojte se jít za žijícími pamětníky, hledejte dokumenty, kroniky, fotografie, filmy i jiné doklady. Udělejte si „retro“ poctivě a nezaujatě! *(www.ceskatelevize/vysilani/10176269182-retro-20902008)

Hadži (scifiveta@quick.cz)

Plus a mínus...

Je to metoda stará jistě tak, jako sama matematika. Plus mínus, má dáti dal - a tak dál... Doporučuji, pokud jste tak již neučinili, sedněte si pěkně do houfu a pište si na papír či tabuli. To psaní k tomu opravdu patří, to mi věřte. Plochu si rozdělte na dvě části. Vlevo napište plus, vpravo mínus.

Pod to pěkně od loňského září, kdy začal váš pionýrský rok, měsíc po měsíci, akci po akci, schůzku za schůzkou, věcné i nevěcné debaty... až po letošní prázdniny. Probírejte a hodnotte - slovně nebo známkami, to je na vás. Jako správní hospodáři запиšte každý - obrazně řečeno - halíř svého hospodaření, tedy činnosti, akcí, chování, jednání, vystupování kolektivu i jednotlivců (například i na veřejnosti).

Kdybyste náhodou u některého bodu nedokázali jednoznačně napsat plus nebo mínus, pište přes středovou čáru. I to o něčem vypoví, a přehradit ten bod můžete i zpětně.

Asi se při tom ne vždy ve všem shodnete, leccos třeba i zapomenete (rádi - bohužel?). Ale přece jen získáte výsledný obraz života a činnosti svého pionýrského kolektivu. Věřte, že i tohle pionýrské má dáti - dal svůj smysl má! Pro další činnost určitě!

Praktik

Míříme na sever

Naše toulky po zemích Evropské unie jsme začali v Německu a odtud to není daleko do Švédska. Míjíme při tom další země EU,

kterápak to jsou? Třeba se tu zastavíme na zpáteční cestě. Ted' už jste jistě zvědaví, čím nás na uvítanou pohostí švédské děti. Mohla by to být třeba tahle nefalšovaná mňamka.

Robin a Pát'a - „Strážci přechodů“

SCÉNÁŘ: VLASTISLAV TOMAN ©
KRESBY: JIŘÍ FILÍPEK ©

Švédské závitky

K jejich přípravě potřebujete 600 g telecí kýty, 60 g tvrdého sýra, 2 lžíce sterilovaného hrášku, 20 g hladké mouky, 40 g oleje, 20 g másla, mletý pepř a sůl.

Tvrdý sýr najemno nastrouháte a smícháte s hráškem. Cibuli oloupete a nadrobno nakrájíte. Opláchnutou kýtu nakrájíte přes vlákno na plátky. Každý plátek naklepete, posolíte a popepríte. Navrch dáte směs hrášku se sýrem, plátek svinete a upevníte párátkem.

Do hrnce se zahřátým olejem dáte cibuli. Když zpění, vložíte na ni připravené závitky a zprudka je opečete. Pak je podlijete vodou a necháte dusit. Jakmile je maso měkké, závitky vyjmete, šťávu na plotně necháte vysmahnout až zůstane jenom tuk. Zaprášíte moukou a upražíte, pak zředíte vodou. Rozmícháte a povaříte, aby ztratila chuť syrové mouky.

Hotovou šťávu zjemníte máslem a přelijete přes přílohu i závitky. Jako přílohu podáváte vařené brambory, dušenou rýži nebo vídeňský knedlík.

Než budou závitky hotové, můžete si zahrát se švédskými kamarády jejich oblíbenou hru.

Bandyhokej (bandy)

Je to branková sportovní hra pro dvě mužstva, každé o šesti hráčích. Ve Švédsku se hraje od první poloviny 19. století, což zase není tak dlouho. Je to vlastně varianta pozemního hokeje, který asi znáte.

Míček o obvodu 22,4 - 23,5 cm a hmotnosti 156 - 163 g se do branky dopravuje dřevěnou holí. Ta je na jedné straně plochá, na druhé zaoblená. Skládá se z rukojeti a zahnuté spodní části. Branky jsou vysoké 2 m a široké 3 m. Hraje se na travnatém hřišti o rozměrech 18-20 m x 36-40 m. Pravidla jsou až na některé výjimky stejná jako u pozemního hokeje. A pokud se domníváte, že bandy je vlastně předchůdcem ledního hokeje, tak se nemýlíte. Ostatně tenisový míček dokáže zahnutým klackem honit kdejaký kluk.

Slavní Švédové

Až si budete s dětmi povídat o Švédsku (a to byste určitě měli!), nezapomeňte na některé významné osobnosti. Jednou z nich je bezesporu spisovatelka Astrid Lindgrenová, kterou možná i naše děti znají. Napsala řadu knih a nejznámější její hrdinkou je Pipi Dlouhá punčocha. A co takový Alfred Bernhard Filip Nobel? Neříká vám to něco? Chemik, vynálezce dynamitu a - jak by asi děti řekly - vynálezce Nobelovy ceny. Známa je i herečka Ingrid Bergmanová a její manžel, režisér Ingmar Bergman. Lodní modeláři si třeba vzpomenou na slavnou válečnou loď Vasa, pojmenovanou podle Gustava I. krále a zakladatele dynastie, která však nikdy na moře nevyplula. Proč? Hledejte a ptejte se! To bylo jen několik nápadů pro vás i pro vaše pionýry. Jistě najdete i další významné švédské osobnosti.

Slovníček slušného turisty

Švédština asi nebude pro české jazyčky právě nejsnadnější řeč. V něčem připomíná němčinu, jindy zase angličtinu. A i kdybyste do Švédska nejeli, víte, jak překvapíte švédského turistu, když zabloudí ve vašem městě a vy mu dokážete aspoň trochu porozumět? Jestli on vám, to už je na vás.

A jdeme na to!

Mluvíme, oslovíme a ptáme se:

ja/nej [ja:]/[nej]	ano/ne
tack [tak]	děkuji
god dag [gu:da]	dobrý den
god afton [gud áfton]	dobrý večer
var god [var gud]	prosím vás
förlat [fölo:t]	promiňte
jag förstatinte [ja: fö:rstó:r inte]	nerozumím
drickvatten [driksvaten]	pitná voda
jag vill ata [jag vil ata]	chci jíst
jag vill dricka [jag vil drika]	chci pít
Vad kostar det? [vad kostat det]	Kolik to stojí?
hur kommer jag till... [hür komr ja: til]	když hledáme
polisstationen [polístasúnen]	policie/
	policejní stanice
sjukhuset [šukhuset]	nemocnice
flygplats [fly:gpla:ts]	letišťe
station [stašú:n]	stanice, nádraží
hotellet [hotelet]	hotel

Při výslovnosti pamatujte, že přehlasované o/a (ö/ä) se čte jako nosové o/a (on/an) a hláska před dvojtečkou se zase čte dlouze. Ach jo... Proč se nemluví na celé zeměkouli jedním jazykem.

Odpověď: To by se lidé snadno domluvili a některé profese by byly zbytečné. Které asi, to už si určete sami. Ale napsat mi můžete.

Kníhomol

Začínat od začátku

Nemáme nic lepšího než knihu, abychom jí zažehovali světlo reflektoru, abychom očima své duše viděli, co jinak vidět nemůžeme. V dětském věku vidíme bílé koně a muže v pláštěnkách, vidíme mořské piráty a indiány u táborového ohně, hledače pokladů v podzemních jeskyních a kosmické koráby na cestách ke vzdáleným světům, o nichž nic nevíme, které však můžeme spatřit v záři světlometů fantazie.

Je důležité a nutné, abychom se naučili vytvářet fantazijní představy, a proto je důležité, abychom brzy našli cestu ke knize. Neboť začínat musíme docela od začátku.

Astrid Lindgrenová, Švédská autorka knih pro děti

Sami o sobě

Brno

Doména dobryoddil.cz opět žije

V průběhu letních prázdnin opět oživila doména www.dobryoddil.cz, na níž je možné vyhledat kvalitní oddíly pracující s dětmi v jihomoravském kraji. Díky iniciativě instruktorů a vedoucích oddílů tak byla v nedávné době uvedena do chodu databáze tábornických oddílů jihomoravského kraje, kde má každé sdružení možnost prezentovat svoji činnost s dětmi. Projekt slouží hlavně rodičům dětí, kteří mohou pomocí jednoduchých kritérií vybrat ve svém okolí vhodný oddíl pro svoji ratolest. Stránky navíc obsahují i články, kde jednotlivé oddíly prezentují svou celoroční činnost a akce.

Za necelý týden bylo zaregistrováno deset oddílů a další čekají na ověření správci stránek. I když to bylo v době, kdy většina podobných sdružení pořádá své tábory, počet účastníků projektu stále roste. Stránky přitom spravují lidé, kteří zájmovým činnostem s dětmi rozumějí nejvíce, protože za sebou mají dlouholeté zkušenosti s vedením oddílů. Na stránkách tak brzy rodiče naleznou i odborné články, odhalující jak vybrat ten správný kolektiv nebo také jen nějakou jednorázovou akci z okolí.

Petr Kolář, SPTO Brno

Habartov

Tábor habartovských kosmonautů

Začátkem července jsme ve schránce objevili dopis, kde jsme se dočetli, že jsme byli vybráni do výcvikového tábora kosmonautů. Odjezd byl v neděli 27. 7. odpoledne.

Pravý táborový život na základně „Sluníčko“ nedaleko Rotavy byl plný překvapení, zábavy i dobrodružství. Vymýšlíme oddílové znaky, bojové pokřiky, vyrábíme oddílová trička, vytváříme si banku a budujeme centrální mozek lidstva (CML). Každou noc služba střeží hvězdnou bránu, aby k nám nepronikly cizí bytosti. Jedné noci se brána aktivovala a ráno byl celý tábor zamořen neznámými bakteriemi. „CML“ vyhodnotil situaci: Bakterie nejsou nebezpečné, ale pro jistotu užívejte až do večera každou hodinu jednu tabletu PP. Záhy jsme zjistili, že tablety nám vydrží jen do odpoledne a museli jsme vyrazit získat další. Další den hrajeme „flaškovanou“. Podobá se florbalu, jen místo hokejek používáme pet lahve. V neděli vypukl návštěvní den. Protože jsme nevěděli, jestli mezi rodiči není skrytý

mimozemšťan, použili jsme důmyslné zařízení proti čtení myšlenek.

Týden byl za námi a my využili nádherného počasí a hráli vodní hry. Další noc k nám hvězdnou branou pronikl mimozemšťan. Ráno nám „CML“ dal zprávu, kde se nachází - došli jsme ke skále, na níž seděl modrý mimozemšťan. Byl natolik zesláblý, že nám jen předal šifrovanou zprávu, že pochází z planety Supiter a prosí nás, abychom mu pomohli vyčistit jeho planetu. Vyčistili jsme ji v noci a splnili si tak i brontika odvahy. Planeta Supiter byla zachráněna. Když nám to tak krásně šlo, vydali jsme se uklidit i planetu Zemi. Nasbíralo se šest pytlů odpadu, osm pneumatik, několik kanistrů a jedna lednice.

Přiblížil se konec tábora. V pátek dopoledne začalo pršet a my se strachovali o večerní program. Odpoledne však vysvitlo sluníčko a mohli jsme si užít táborák i diskotéku po něm. V sobotu zbyl čas jen na úklid a slavnostní stažení vlajky našeho tábora kosmonautů.

Anna Kováčová, PS des. St. Roubala, Habartov

Holešov

Ke kmeni Mašukulumbů

V pondělí 28. 7. jsme se vydali na dalekou a dobrodružnou cestu do „Afriky“ a do roku 1883, kdy se uskutečnila výprava Emila Holuba ke kmeni Mašukulumbů. Dostavníky - autobus a vlak nás dovezly až do „Hamburku“ - Osíčka. Lodí „Pretoria“ jsme se pak přeplavili až do „Kapského města“ (naši táborové základny). Tam jsme byli rozděleni do šesti výprav. V každé jsme si rozdělili funkce velitele, zdravotníka, novináře, průzkumníka a kronikáře.

První dny jsme si museli získat stan, buzolu, mapu, zdravotní brašnu, zásoby potravin, pití atd. A také každý musel mít řádně vybavenou krabičku poslední záchrany. V „Africe“ jsme pak zkoumali faunu i floru, sledovali stopy domorodců, hledali ptáka kondora, pozorovali noční oblohu a hráli spoustu zajímavých her a soutěží, ve kterých jsme dokazovali naši šikovnost, až přišel čas návštěvy u Mašukulumbů. Ten večer byl pro všechny nezapomenutelný. Hluboko v lese jsme objevili domorodou vesnici v čele se šamanem a posvátným zvířetem Tondou. Šaman nás požádal abychom se pokusili objevit životodárnou rostlinu svalosil. Na objevení jsme měli dva dny. Nakonec se nám to podařilo, svalosil jsme objevili a slavnostně předali šamanovi a za odměnu nám šaman předal amulety, které nás mají chránit před zlem. Velkým zážitkem byl i hudební dárek Mašukulumbů v podobě rituálního bubnování a hry na africké nástroje. Zajímavé pro nás bylo, že kromě českých vedoucích byli s námi na táboře dva vedoucí z Francie a jedna Slovenka. Díky nim jsme měli možnost poznat jinou kulturu, řeč, nové hry, jídla a také zvyky a hlavně jsme si dokázali, že se člověk domluví, když chce. Třináct táborových dnů rychle uběhlo a závěr tábora byl pro nás velmi smutný a neubránili jsme se ani slzám. Dík všem dospělákům, kteří letošní tábor připravili. Těšíme se na další...

Sára Křížková a Martina Ponižilová, tábornice, PS Mirko Očadlíka

Peníze pro školu v Africe

Při letošní táborové motivaci pionýrů z Holešova na výpravě ke kmeni Mašukulumbů kromě her, soutěží a běžného táborového života nezapomněly děti ani na své vrstevníky v Africe. Při návštěvě rodičů proběhlo tržiště, na kterém táborníci nabízeli své různé výrobky. Podařilo se získat 2 700 Kč za výrobky a 500 Kč za fotografie. Výtěžek poputuje za dětmi do malé vesničky v africké Ugandě jako příspěvek na stavbu jejich školy.

Jarka Valachová, vedoucí tábora PS Mirko Očadlíka

Nepomuk

Tábory plné překvapení

Pionýrská skupina Nepomuk letos uskutečnila sedm táborových běhů, kterých se zúčastnilo 424 dětí a jejich průběh zajišťovalo 96 dospělých.

Táborová základna nepomuckých v Přebudově má za sebou už třicátou prvou táborovou sezónu. Než však nastoupili první táborníci muselo se zde od posledního květnového víkendu každou

sobotu pilně pracovat a lidé z jednotlivých táborových běhů zde odvedli pořádný kus práce. Poslední červnovou sobotu bylo vše připraveno, aby našich pět přebudovských táborových běhů proběhlo v pohodě.

Táborové dny byly plné překvapení, proměn, převleků, soutěží a her. Poděkování patří zejména hlavním vedoucím táborů Karlovi Kotišovi, Vaškovi Horníkovi, Áje Březákové, Miluše Břejchové, Olině Šlehořové, Mírovi Dvořákovi a Standovi Švecovi, který zajistil tábor v Letinech. Připravili jsme také turistický tábor na Železné Rudě.

V Malé galerii muzea v Nepomuku pak připravila naše pionýrská skupina v září výstavu Tábory 2008 s fotografiemi, výrobky a rekvizitami z našich letošních táborů.

Miroslav Dvořák, Pionýr Nepomuk

Šternberk

„Daruj krev - zachrániš život...“

Z PS Plejády Šternberk chodíme darovat krev pravidelně, ale tentokrát jsme se domluvili, že vše zdokumentujeme. Informace ke kampani „Darujte krev - zachráníte život...“ můžete vidět po celé Olomouci, ale spousta lidí si neuvědomí, jak důležitá krev je, dokud ji sami nepotřebují. Proto i my jsme chtěli udělat něco pro dobrou věc.

Byly jsme z našeho oddílu jen tři, ale i tak jsme chtěly, aby se vědělo, že pionýři přispívají. Na transfúzní stanici v Olomouci jsme proto přišly v oddílových tričkách. Dokonce za námi přišla i paní primářka transfúzního oddělení a zajímala se, co jsme za organizaci, proč jsme se rozhodly krev darovat a zavzpomínala si na svá mladá léta prožitá v Pionýru.

Celý odběr probíhal bez problémů a my přispěly skoro 1,5 litrem krve. Více o nás najdete na www.plejady.zde.cz

Katka Pavlíková

Všechno nejlepší!

V říjnu 2008 slaví kulaté narozeniny nejen Československo, ale i někteří pionýři. Pojďme si je připomenout, pogratulovat a popřát vše nejlepší i do dalších let.

4. 10. oslaví Jana Krmášová z 10. PS Veverská Bítýška (Jihomoravská KOP) 50. narozeniny.

31. 10. oslaví Mgr. Jaroslava Rothanzlová z PS Přátelství (Pardubická KOP) 60. narozeniny.

Stejně jako v celé Mozaice Pionýra, která je otevřená vašim námětům, i zde se mohou objevit vaše příspěvky. Víte-li o někom, komu byste chtěli popřát k narozeninám, pošlete nám s předstihem základní informaci (viz uvedený přehled) a o jeho výročí se dozvědí všichni naši čtenáři.

V roce 2020

bude Pionýr jako organizace známý obsahem své činnosti v široké veřejnosti (barevná organizace). Tak zněl jeden z často připomínaných závěrů Poselství 2006. Že tento cíl přijali za svůj i lidé ze sdružení, dokazuje řada dotazů, které došly na Ústředí v uplynulých měsících - kdy budou nové propagační předměty, kdy bude grafický manuál, co bude s propagací Pionýra... Ještě zbývá mnoho udělat, ale krůček po krůčku se posouváme dál.

Jedním z prostředků plnění tohoto úkolu byl i námět na změnu znaku a návazně na to i zavedení „jednotné linky“, tzv. corporate identity Pionýra; provedla se i důsledná analýza využití všech prostředků P.R. v Pionýru v minulosti. Změna znaku vyšla z diskuse před výročním zasedáním Pionýra jako možná a rozhodlo o ní VI. VZP v listopadu 2007. Na projektu „jednotné linky“ Pionýra se začalo pracovat. Schválení znaku tedy nebylo ukončením procesu, ale začátkem druhého poločasu - položením základního kamene, na němž nyní můžeme stavět. Faktem zůstává, že tato „stavba“ nešla a nejde kupředu tak rychle, jak by se žádalo. Stejně tak ovšem platí, že práce kvapná, málo platná. A o platnosti tohoto přísloví se jistě každý z nás mnohokrát přesvědčil. Na aktuálně připravovaných věcech důsledně (o to však pomaleji vznikají) spolupracujeme s odborníky, nezřídka zajímavými znalci, osobnostmi svého oboru.

Zde jednu malou odbočku - víte, že málokterá právě z oněch osobností Pionýru odmítne spolupráci?! (Z důvodu, že jde o Pionýr... Právě naopak, mnoho lidí zavzpomíná na své dětské roky, někdo ve špatném - formálních oddílů bylo v PO SSM dost, jiní v dobrém či velmi dobrém - hodnotných oddílů bylo v PO SSM také nemálo!)

Stejně tak stojí za to zdůraznit, že z provedené analýzy využití nástrojů a pomůcek tzv. PíAR vyplynulo, že Pionýr užívá všech dostupných a pokud mu „něco“ chybí, pak je to především důslednost a větší míra aktivity na organizačních stupních KOP a PS, resp. oddíl.

Kafka Design

Na začátku roku 2008 se začala řešit otázka „co dál?“. Vytvoření jednotného vizuálního stylu Pionýra (ve smyslu tvorby zadání, koordinace aktivit atd.) se v lednu objevilo mezi individuálními úkoly pro členy České rady Pionýra a jeden z nich se ho ujal. Ukázalo se ale, že jde o příliš velké sousto pro jednotlivce a tak se do dění vložil VV ČRP, potažmo sekce vnějších vztahů. Poptávkou bylo osloveno několik firem, z nichž VV ČRP na svém jednání v červnu 2008 vybral studio Kafka Design které má zkušenosti s prací pro řadu velkých firem, např.

Kooperativa, ale i pro Sokol. Ihned poté začaly práce na grafickém manuálu. Jeho samotná tvorba, na níž se řadou připomínek podílela sekce vnějších vztahů ČRP, znamenala řadu schůzek a debat, na jejich konci je však výtvar bezpochyby profesionální. Jakkoli je zřejmé, že názory na něj se budou různit, jako ostatně vždy a na cokoli.

Kresba znaku Pionýra byla nepatrně opticky vyčištěna.

Při komunikaci s veřejností upřednostňujeme kombinovanou značku - logotyp spojující znak i název sdružení, vertikální nebo horizontální variantu.

K čemu to všechno?

Jednotný vizuální styl (ať už firem, nebo čehokoli jiného) je dnes běžná věc. Je nezbytnou součástí komunikace s veřejností i se státními institucemi, obchodními partnery atd. Umožňuje

nám být nezaměnitelní a na první pohled rozpoznatelní. Díky němu jsou síly vynaložené na jakoukoli formu propagace využity mnohem efektivněji. Je-li užíván správně a důsledně, nehrozí, že na nějaké akci pro veřejnost projde někdo kolem našeho stánku a řekne si: „Super, kdopak to asi je?“

A co teď s tím?

Je potřeba říct, že jednotný vizuální styl, jednotná grafická linka, či corporate identity, chcete-li, je především nástroj. Je závazný a jsme si dobře vědomi, že vše závazné, či snad dokonce povinné, automaticky budí nevoli. Jednotný vizuální styl je ale závazný především proto, že jinak nemůže fungovat. Je závazný, aby byl opravdu funkčním nástrojem. A to pro všechny organizační stupně, od oddílů a klubů, až po Ústředí. Umožňuje nám držet jednotnou linku ve všem, co děláme. Ať už je to pozvánka na místní akci nebo propagační materiály celého sdružení, výroční zpráva apod. nemusíme porovnávat předchozí vydané materiály a snažit se jich vzhledově držet. Držíme-li se v mantinelech vymezených manuálem, máme jistotu, že nešlápneme vedle.

Navíc nám manuál usnadňuje práci. Sice nás omezuje v rozletu jasně danými pravidly, ale zároveň jasně stanoví některé věci, které donedávna každý zvlášť a stále znovu vymýšlel. To již není třeba, budeme-li se jím řídit.

Praktické využití

Možná si říkáte, že vás se tohle netýká. To je přece záležitost Ústředí, tak možná ještě krajů. Ale jestli chceme působit opravdu jednotně, měly by se nově stanovené zásady projevit i v tiskovinách nebo třeba na webech pionýrských skupin. Samozřejmě součástí jsou i různé propagační předměty, které je možné využít například jako odměny při soutěžích (samolepky, maskoti), pozornosti pro zastupitele (pouzdra na vizitky, flash disky) nebo i jako sjednocující prvek při různých akcích (trička, odznaky). Podobné materiály byly tradičně k dispozici na stánku Mozaika a pochopitelně teď vznikají nové. Ty již hotové vidíte dále, další budou přibývat a o rozšiřující se nabídce vás budeme průběžně informovat.

Jakub, Martin

Nová nabídka stánku Mozaika

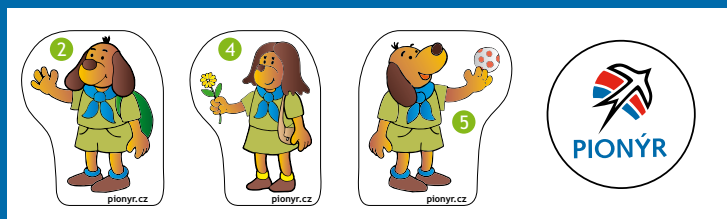
Propagační předměty

Flash disc - s logotypem

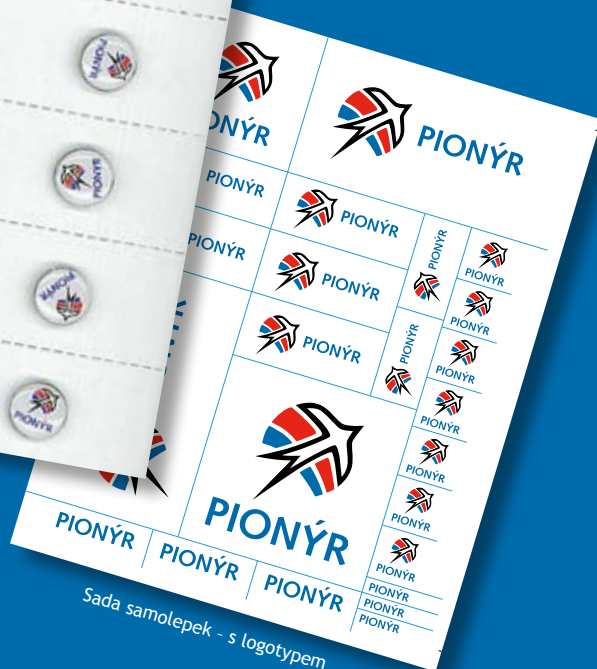
Trička s logotypem

Magnetky s logotypem a s maskotem (ve třech pozicích)

Odznak - s logotypem

Sada samolepek - s logotypem

Informační materiály

Pionýr - jednotící prvky, vyznamenání, akce a soutěže...

Pionýr - státem uznaná organizace

Pionýr - informační leták

Královský kvíz

Několika českým králům, kteří předcházeli vládě Jiřího z Poděbrad, je věnován kvíz v tomto čísle Mozaiky. K výňatkům ze života panovníků a jejich podobiznám je třeba správně určit, o kterého vladaře se jedná - přiřadit místo slova král správné jméno. Historický kvíz jde využít jako úvod pro povídání o našich panovnících s dětmi v oddíle. Nemá tajenku, je spíše určen k prověření znalostí. Při jeho použití v činnosti oddílu je samozřejmě možné ho upravit, aby správné odpovědi vedly k nějaké utajené informaci nebo třeba k indicii pro další hru. O nejzajímavější „poznatky“ se s námi podělte na emailu: mozaika@pionyr.cz.

1. *Boj s uherským králem Bélou IV. o babenberské dědictví vyvrcholil královým vítězstvím v bitvě u Kressenbrunnu roku 1260. Poté náš král získal další alpské země: Štýrsko, Korutany a Kraňsko, Pordenone a patriarchát akvilejský. V roce 1266 připojil k Čechám Chebsko a snažil se i o expanzi severovýchodním směrem. 1254-55 a 1267-68 se*

účastnil křížových výprav do Pruska. Na březích Baltu založil Königsberg (Královec) a snažil se získat Litvu. Padl v bitvě na Moravském poli.

4. *Přišel na svět po smrti svého otce. V zemi docházelo ke sporům a bojům mezi katolickými a kališnickými pány. Ale také nastal nebývalý rozvoj, který byl ještě dlouho připomínán příslovím „Za krále Holce (tj. bezvousého) byla v Čechách za groš ovce“. V listopadu r. 1457 přijel král do Prahy, aby se oženil s francouzskou princeznou Magdalenou, dcerou Karla VII. Poselství z Čech již*

dorazilo do Paříže, avšak náš král v Praze nečekaně zemřel pravděpodobně na leukémii ve svých sedmnácti letech.

2. *V roce 1212 náš král využil slabosti nového římského krále Friedricha II. a vymohl na něm jeden ze základních kamenů české státnosti, tzv. Zlatou bulu sicilskou, kterou císař 26. září roku 1212 potvrdil dědičnost královské hodnosti v Čechách a takéž určil hranice Českého království - král tak dosáhl uznání nedělitelnosti českého státu římskoněmeckou říší a svrchovanosti nad pražským a olomouckým biskupstvím.*

3. *V zemi vládly neutěšené poměry, dokladem toho se stal v únoru roku 1309 útok pražského a německého patriciátu proti šlechtě s cílem podílet se na moci v zemi. V této atmosféře vznikla myšlenka nabídnout české království Lucemburkům. Náš král o těchto záměrech věděl, nedokázal jim však zabránit ani je překazit. Princezna Eliška Přemyslovna byla provdána za Jana Lucemburského.*

5. *Zatímco klika vedená pražským biskupem Tobiášem z Bechyně, byla ode dvora vytlačena, získal převahu jeden z odbojných Vítkovců, Závíš z Falkenštejna a jeho příznivci. Oženil se s královou matkou Kunhutou a stal se správcem království. Závíšova správa byla vcelku úspěšná. Král však dospíval a stále více toužil po samostatnějším uplatnění.*

Falkenštejn byl zajat pro údajné spiknutí proti králi a skončil poté, co se jeho příbuzní na hradě Hluboká odmítli vzdát, na popravišti.

připravil Lee

1. Přemysl Otakar I., 2. Přemysl Otakar II., 3. Jindřich Korutanský, 4. Ladislav Pohrobek, 5. Václav II.

Kaleidoskop

Kníže Svatopluk přikázal 27. 10. 1108 **vyvraždit Vršovce** kvůli jejich údajné kolaboraci s Poláky. **Vršovci** byl český raně středověký velmožský rod, který v 11. a na počátku 12. století významně ovlivňoval dějiny přemyslovského státu. Vršovci bývají vedle Municů a Těpticů uváděni jako příklad tzv. rané šlechty. Přemyslovci se Vršovce pokusili třikrát vyvraždit (poprvé v roce 1003, znovu asi 1014, naposledy a opět ne důsledně v roce 1108).

Podpisem Vestfálského míru 24. 10. 1648 **končí třicetiletá válka.**

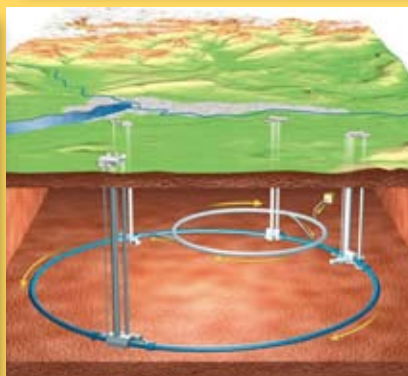
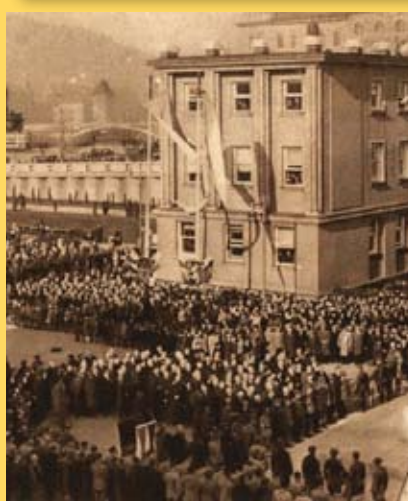
Vznik Československa 28. 10. 1918. Na troskách zhroutivšího se mocnářství zrodila se před devadesáti lety Československá republika a navázala tak na více než tisíciletou historii našeho národa. Od té doby si prošla časy dobrými i zlými, časy, kdy hospodářství vzkvétalo a patřilo k nejvýkonnějším na světě, časy okupace, pokusu o vybudování socialismu i současného polistopadového vývoje.

Rozhlasové vysílání H. G. Wellsovy **Války světů** 30. 10. 1938 způsobilo paniku po celých Spojených státech. Bylo prý velmi sugestivní a obyvatelé tak zažili smyšlenou invazi mimozemšťanů.

Šmoulové jsou s námi již 50 let! 23.10.1958 belgický kreslíř Peyo představil poprvé tyto modré komiksové postavičky. Kdo by si nevzpomněl na Gargamela?

V pořadí již 264. **papežem** se před 30 lety (16. 10. 1978) stal **krakovský arcibiskup** Karol Józef Wojtyła. Zvolil si jméno **Jan Pavel II.**

První československá družice Magion byla vypuštěna 24. 10. 1978 spolu s družicí Interkosmos 18. K oddělení Magionu od družice Interkosmos 18 došlo **14. listopadu.**

Jihoitalská **sopka Vesuv**, která je od roku 1944 klidná, by **mohla znovu explodovat** stejně ničivě jako v roce 79 našeho letopočtu, kdy zničila Pompeje. Dnes by ohrozila až 700 tisíc lidí. Tvrdí to italští a francouzští geologové v aktuálním čísle vědeckého časopisu Nature.

Evropská organizace pro jaderný výzkum učinila další důležitý krok na cestě ke spuštění obřího urychlovače částic LHC. **Největší a nejsložitější vědecký přístroj v dějinách lidstva slibuje odhalit základní tajemství vesmíru.** 10. 9. 2008 dopoledne se do urychlovače vydal svazek protonů a vůbec poprvé proletěl celým **27 kilometrů** dlouhým okruhem. Následně fyzikové potvrdili, že test proběhl úspěšně a spuštění urychlovače může pokračovat. „Je to fantastický moment. Můžeme se nyní těšit na novou éru pochopení vzniku a vývoje vesmíru“, prohlásil vedoucí projektu LHC Lyn Evans. Na projektu se podílí i Češi.

Archeologové v září objevili v Syrovicích na Brněnsku **pozůstatky germánské osady** z druhého století našeho letopočtu. Obývala byla v dobách, kdy nedaleké Mikulovsko tvořilo nejsevernější část Římské říše. Na nalezených předmětech je vliv Říma jasně patrný.

Nový český film **Tobruk** je věnován všem českým a slovenským veteránům jakož i domácímu odboji. Především pak ale příslušníkům Československého pěšího praporu 11 - Východního, kteří po boku Britů, Australanů, Poláků a Jihoafričanů na podzim roku 1941 bránili před německými a italskými jednotkami poslední Spojenci ovládaný strategický přístav na severu Libye - Tobruk.

Poselstvo krále Jiřího

Jak vypadal svět, kde se cesta poselstva odehrává?

Je to mnohem menší - a pro drtivou většinu Evropanů - **ploché** svět. Zahrnuje Evropu, víceméně Asii (o její východní části jsou znalosti spíše na úrovni pohádek) a pobřeží severní Afriky. O té si skoro všichni myslí, že vede až k okraji světa a nelze ji obeplout. Tomu ale nevěřil nedávno zesnulý portugalský princ Jindřich Mořeplavec, jehož karaky a karavely se pomalými, ale houževnatými „přískoky“ posunují podél západního pobřeží a už dosáhly rovníku.

Ano, je to malý a nepříliš rozvinutý svět, ale právě vstupuje (i když o tom zatím neví) do novověku. Před sotva jednou generací v Norimberku objevil Hans Gutenberg způsob, jak tisknout knihy. Díky tomu si za pár let bude jakýsi Christobal Colon (Křištof Kolumbus) moci přepočítat nejnovější výpočty o velikosti kulaté Země (mimochodem chybné - vycházela menší), což mu vnukne nápad, že by se dalo doplnout do Indie i cestou na západ - a svět je najednou větší a kulatý.

A generace mladíků, jako Václav Šašek (vypravěč příběhu o cestě „Z Čech až na konec světa“), se toho dožije. Někteří z této generace se dožijí toho, kdy urputná snaha Portugalců přinese výsledky (1498 Vasco da Gama do té Indie doplul), jiní si mohou (jako Václav Šašek) přečíst knihu Amerika Vespucciho (u nás vyšla 1506), a někteří se dožijí i toho, kdy o něco málo později Hernando Cortés dobude říši Aztéků (1519) a Francisco Pizarro říši Inků (1432).

To ovšem je ještě budoucnost. To, čím žijí, je hlavně pád Cařihradu (1453) a Turci valící se do Uher (to je záminka Jiřího pokusu dojednat spolek panovníků). Také to, že právě skončila „stoletá válka“ mezi Francouzi a Angličany a v Anglii „válka růží“ (Eduard IV. je prvním panovníkem vítězného rodu Yorků - než budou za nedlouho smeteni dalšími příbuznými z rodu Tudorovců).

Poselstvo jedná s Ludvíkem XI., králem francouzským, i s jeho

bratrancem a hlavním soupeřem Karlem Smělým, vévodou burgundským. Netuší, že ten první sjednotí Francii a ten druhý předá (sňatkem své dcery s Maxmiliánem, synem vcelku nedůležitého císaře z rodu Habsburků Fridricha III., kterého Jiří musí dokonce zachraňovat) své ohromné panství právě Habsburkům (první krok k tomu, aby se tento rod na staletí stal nejmočnějším v celé Evropě).

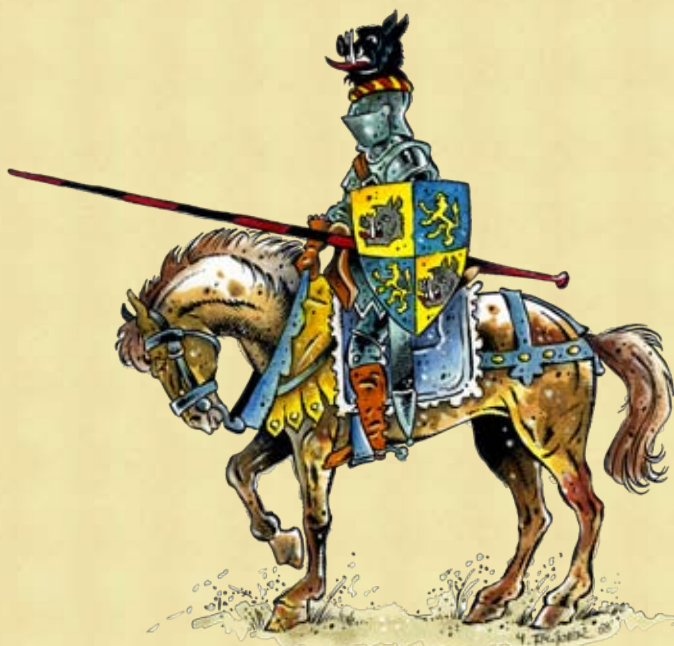
Co rovněž netuší, je to, že za pouhé 2 roky (1469) se vezmou děti (a jediní dědicové) nepříliš důležitých vládců, se kterými jednájí ve Španělsku. Ano, ten nezajímavý Jan II. Aragonský má syna Ferdinanda, který si vezme dceru stejně nezajímavého Jindřicha IV. Kastilského Isabelu.

Ti už vstoupí do dějin s patřičnými fanfárami. Nejen že konečně po staletích sjednotí celé Španělsko (dokončeno dobytím Granady 1492), ale - díky Kolumbovi - založí „říši, nad kterou slunce nezapadá“.

A, co čert nechtěl, přihrájí Habsburkům ten rozhodující druhý krok. Ačkoliv mají děti jako smetí,

žádný syn je nepřezíje - dědičkou obrovské veleříše (mimochodem i jižní půlka Itálie - aragonské Neapolské království) je nejstarší ze šesti dcer Johana Šílená - a ta si (1496) vezme Filipa Sličného, syna už zmíněného Maxmiliána, co tak pěkně dědil (když se skvělý Karel Smělý nechal hloupě zabít - aniž má syna - od Švýcarů). Tam někde se rodí ono proslulé heslo Habsburků „Jiní at' válčí, ty, šťastné Rakousko, se žeň a vdávej!“. Takže starší syn Habsburka Filipa Sličného se stane Karlem I. Španělským a vzápětí i císařem Karlem V. v Německu (a také pánem zemí dnešního Beneluxu a většiny Itálie). Mladší Ferdinand je arcivévodou Rakouským a od 1526 i králem Českým a Uherským - to je třetí krok (a po Karlově odstoupení i císařem). Španělská a Rakouská větve Habsburků vládou světu (a 400 let se jich nezbavíme).

To už se nám ten novověk rozběhl naplno, stejně jako renesance (jo, a ti Turci budou také ještě pár set let otravovat!). Možná se toho dožil i Václav Šašek?

Šlechtické tituly

Počátek jejich užívání se datuje do doby Karla Velikého (částečně už před).

- Existují přímí královi „družiníci“ baroni, ovládají velký kus země a jsou povinni se dostavovat s vlastním jízdním vojskem (rytíř = jezdec).
- Protože byli příliš mocní, jmenuje Karel Veliký zvláštní královské úředníky, kteří na ně mají dohlížet - **hrabata** (fr. comté, něm. gráf), pro určité okrajové oblasti (marky) se jim říká markrabě (= hrabě spravující marku, fr. markýz).

Pro jiná území (land = země) obdobně vzniká název landkrabě i lanckrabě.

Syn hraběte ve Francii je více komt neboli vikomt.

Nastupující baron je baronet... (něm.)

- Vévodové** (od vůdce voje) - vojevůdce je vojenským náčelníkem (angl. Duke), zatímco pojem kníže spojoval vládu s kněžskou hodností (angl. Earl a vikingské Jarl).

Vždy jde buď o původně samostatné panovníky nebo příbuzné samotného vládce.

- Král** ze starogermánského konung = könig je titul nezávislého vládce. Samo slovo král je slovanská varianta jména Karel (= Karel Veliký).
- Obdobně je to i s titulem císař, odvozeno od jména Caesar (Julius); označuje vládce veleříše (Řím), nadřazeného králům.

panovníci	císař, král vévoda
nejvyšší šlechta úřednická.....	lanckrabě, markrabě = markýz, hrabě
přímí královi vazalové s vojenskou jednotkou	baroni
jízdní bojovník.....	rytíř
šéf rodové pospolitosti	Česko: vladyka
drží zem	Česko: zeman

Mimo šlechtické tituly jsou i jiné významné hodnosti:

- kurfiřt** (first = první, kurie = rada) = rádce, volitel císaře -
bylo jich 7, měli moc králů (vévodů):
3 církevní - arcibiskup mohučský, kolínský a trevírský a
4 světské - český král (první mezi všemi!),

- falckrabě rýnský
- falckrabě braniborský a saský

Další úřady (vždy uvnitř země):

- maršálek** (fr. marechal = maštal), správce královských koníren, později nejvyšší vojenská hodnost
- kancleř** = řídí kancelář, úřad vlády, obvykle jim býval arcibiskup nebo biskup
- komoří** = ministr financí, spravoval soukromý majetek panovníka (královskou komoru)
- purkrabí** = na různých stupních správce majetku, nemovitosti (např. Čeněk z Vartemberka)
- purkmistr** = volený představitel svobodného města (primátor, starosta)
- primus církve** = primas = nejvyšší představitel církve v zemi (arcibiskup, kardinál), titul kardinál označuje ty, kteří mohli volit papeže
- rychtář** = královský úředník, něco jako šéf městské policie

Heraldika - nauka o znacích

(herold = nedotknutelný posel, znalec a vykladač znaků)

Ve starověku existují symboly jako osobní, kmenový i státní znak; např. římský orel, který se opakuje u všech států považovaných za císařství (tedy Byzanc, svatá říše Římská, carské Rusko a Napoleonovo impérium). V pozdější heraldice je orel dvouhlavý na rozdíl od jednohlavé orlice.

Pro tvorbu vlastních znaků, jež bude také součástí hry, doporučujeme se tohoto držet.

Teprve mnohem později, kdy už erb neoznačoval obrněného rytíře, se barvy a tvary komplikovaly.

Tvorba vlastních erbů

Doporučujeme jednobarevné pole na tzv. gotickém štítě:

Na něm velký, jednoduchý znak. Nejoblíbenější byly symboly dravců - dravých ptáků, ale asi se vám budou špatně malovat; takže doporučujeme raději používat jednoduché stylizované symboly typu pětistá růže, ostrví (kmeny s pahýly větví, užívané jako žebřík), mečů, korun, rohů, seker, kol apod.

Pokud je to možné, měl by tento znak mít vazbu na místo vašeho bydliště (např. pro Jihočechy pětistá Vítkovská růže).

Dělením znaku lze vyjadřovat určité vzájemné vazby. Ale pozor, je to mnohem složitější na malování. Znak se dá dělit půlením - vodorovně jako např. u pánů z Kunštátu a Poděbrad nebo polcením - shora dolů např. Vartemberkové, Vratislavové Mitrovští z Mitrovic; případně lze dělit také šikmo (nedoporučujeme). Maximálně použijte čtvrcený znak.

Eduard

Lev z Rožmitálu

Klasická éra erbů začíná v době křížových výprav do Palestiny, smyslem je, aby se uniformně odění rytíři od sebe rozeznali. Proto také klasické symboly jsou jednoznačné, barevné, z dálky dobře viditelné. Používají se 4 barvy: zelená, červená, modrá, černá

a tzv. 2 kovy: zlatá = žlutá, stříbro = bílá.

SENZAČNÍ NÁVŠTĚVA

ODDÍL LVÍČATA SE POČÁTKEM ZÁŘÍ POPRVÉ SCHÁZÍ V KLUBOVNĚ. INSTRUKTOR ZMATKÁŘ SI ČTE V SEŠITECH AHOJ, EVROPO, KTERÉ PŘINESL BÝVALÝ ODDÍLÁK OLDA. NAJEDNOU KDOSI KLEPE NA DVEŘE KLUBOVNY...

